

109361 Klacht over de beoordeling van een praktijkopdracht ongegrond. Van een 4 havo-leerling mag worden verwacht dat essentiële onderdelen in een praktijkopdracht worden opgenomen.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klager], wonende te [woonplaats], ouder van [leerling], klager

tegen

[rector] van [de school]

en

[secretaris van de examencommissie] van [de school],

gezamenlijk: verweerders

gemachtigde: de heer mr. J.P.L.C. Dijkgraaf

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 5 juli 2020 heeft klager op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerders ingediend met de volgende inhoud:

Klager klaagt erover dat zijn zoon in havo-4 ten onrechte puntenaftrek heeft gekregen voor zijn schoolexamen PO, waardoor hij een te laag SE-cijfer meeneemt naar zijn eindexamenjaar.

Klager klaagt tevens over de wijze van afhandeling van zijn bewaar door de rector en de eindexamencommissie, die de kwestie bagatelliseren en te laat oppakken.

Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met partijen overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling. In eerste instantie is [het bevoegd gezag] van de school, in de gelegenheid gesteld om in overleg met klager tot een oplossing te komen.

Op 25 september 2020 heeft het bevoegd gezag een reactie aan de Commissie gezonden.

Op 29 september 2020 heeft klager de Commissie meegedeeld dat dit overleg niet tot een oplossing heeft geleid en dat hij de klacht voor formele behandeling aan de Commissie wil voorleggen.

Verweerders hebben op 30 oktober 2020 een verweerschrift ingediend.

Op verzoek van de Commissie heeft ook [het bevoegd gezag] toelichtende schriftelijke informatie verstrekt.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.
De digitale hoorzitting vond plaats op 18 november 2020.
Klager is ter zitting verschenen.
Verweerders zijn ter zitting verschenen en werden bijgestaan door de gemachtigde.
Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.
Dat wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht, is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

Klager is de vader van [leerling], geboren [geboortedatum] 2003. [leerling] zat in het schooljaar 2019-2020 voor de tweede keer in havo-4 van [de school]. In het huidig schooljaar zit hij in havo-5.

De leerlingen van havo-4 moeten in februari 2020 een zogenoemde Praktijk Opdracht (PO) voor het vak bedrijfseconomie inleveren. Het cijfer voor de PO telt mee voor het schoolexamen (SE). [leerling] krijgt een 1 vanwege plagiaat, omdat hij dezelfde PO als het voorgaande jaar, had ingediend, met slechts een andere naam van de medeleerling met wie hij de PO had gemaakt. [leerling] mag vervolgens toch herkansen en levert op 6 mei 2020 nogmaals zijn PO in. Op 12 mei 2020 nodigt de secretaris van de Examencommissie de ouders van [leerling] uit voor een gesprek vanwege geconstateerde onregelmatigheden, zoals het niet gesproken hebben met een opgegeven bron. Op 18 mei 2020 vindt dit gesprek met de ouders plaats. Resultaat hiervan is dat [leerling] bepaalde zaken nog mag aanvullen, hetgeen hij ook heeft gedaan.

Op 10 juni 2020 sturen ouders een mail aan de rector met de vraag waar het cijfer voor de PO blijft. De rector geeft aan dat de docent de PO gaat nakijken. Op 16 juni 2020 mailen ouders de rector nogmaals waar het cijfer blijft. De rector maakt excuus en mailt: "Ik ga erachter aan". Op vrijdag 19 juni 2020 mailen ouders de rector dat zij de beoordeling van de PO, met het cijfer 4, in Magister hebben gezien (met datum 10 juni 2020), en dat zij daartegen bezwaar maken.

De rector mailt hen direct terug dat hij na het weekend zal reageren. Op 25 juni 2020 vragen ouders wederom naar de stand van zaken. De rector reageert dat de docent nog inhoudelijk zal reageren op het bezwaar van ouders. Nadat ouders op 28 juni en op 1 juli 2020 nogmaals per mail vragen waar de reactie van de docent blijft, volgt op 1 juli 2020 de inhoudelijke reactie op het bezwaar door de docent, per mail door de rector aan ouders gestuurd.

Op 2 juli 2020 dienen ouders een klacht in bij de rector en de secretaris van de examencommissie. Ouders vragen op 3 juli 2020 om een reactie op hun klacht, met de mededeling, dat als deze reactie uitblijft, zij een klacht bij de Commissie zullen indienen.

Op 5 juli 2020 dienen ouders de onderhavige klacht in.

Op 8 juli 2020 volgt een mail van de rector aan ouders, dat er na de zomervakantie een tweede correctie zal plaatsvinden en een gesprek. De rector wijst ouders op de mogelijkheid om, als zij zich na afloop van dit gesprek niet kunnen vinden in de beoordeling, het gehanteerde vierogen principe toe te passen of anderszins dit kenbaar te maken bij de commissie van beroep.

Op 31 augustus 2020 hebben ouders een gesprek met de voorzitter van het College van Bestuur van het bevoegd gezag in het kader van interne klachtbehandeling. Er volgt een

toezegging dat de sectievoorzitter bedrijfseconomie van een andere schoollocatie de PO van [leerling] nogmaals zal beoordelen. Op 4 september 2020 informeert het bevoegd gezag ouders dat de tweede corrector tot dezelfde cijfermatige uitkomst is gekomen en dat er bereidheid is een herstelgesprek te voeren als ouders dat op prijs stellen. Ouders geven aan dat niet te willen.

Op 25 september 2020 stuurt de rector ouders de uitwerking van de revisie door de tweede corrector.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klager

De zoon van klager heeft in havo-4 ten onrechte puntenaftrek gekregen voor zijn PO, waardoor hij een te laag SE-cijfer meeneemt naar zijn eindexamenjaar. [leerling] had dezelfde opdracht een jaar eerder - hij had gedoubleerd in havo-4 - gemaakt en deze was toen beoordeeld met het cijfer 7. Nu heeft hij een 4 gekregen doordat er puntenaftrek heeft plaatsgevonden omdat de bronvermelding en de conclusie ontbraken. In de eerdere PO van het voorgaande jaar was ook geen bronvermelding en conclusie opgenomen en toen heeft daarvoor geen puntenaftrek plaatsgevonden. Het was de leerlingen echter niet duidelijk dat zij die moeten bijvoegen. In de schriftelijke omschrijving van de PO zijn de gehanteerde beoordelingscriteria niet terug te vinden. Het beoordelingsformulier zat niet bij de opdrachtbeschrijving. Dat zijn zoon een fictieve bron heeft opgegeven, betwist klager; hij was zelf aanwezig toen zijn zoon telefonisch contact met deze bron opnam.

Verder vindt klager het onzorgvuldig dat de tweede corrector, die de PO ook heeft beoordeeld nadat klager had aangegeven het niet met de beoordeling daarvan eens te zijn, bij dezelfde schoolorganisatie behoort: deze persoon is immers in dienst van een school die onder hetzelfde bevoegd gezag valt.

Nadat klager zijn bezwaar kenbaar had gemaakt bij de rector en de secretaris van de examencommissie, bleef een inhoudelijke reactie uit. Deze kwam pas nadat klager zijn klacht bij de Commissie had ingediend. Hoewel de rector excuses heeft aangeboden, werd er vervolgens niets concreets ondernomen.

Verweerders namen de klacht niet serieus en bagatelliseerden de kwestie. Klager heeft van alles geprobeerd om de klacht op de juiste plek te deponeren. Als dat bij een andere commissie had gemoeten, had dat kenbaar gemaakt kunnen worden. Klager heeft juist getracht eerst de koninklijke weg te bewandelen door zich tot de rector en vervolgens tot het bevoegd gezag te wenden.

Visie verweerders

De klacht dient niet-ontvankelijk te worden verklaard omdat er een andere bij wet voorgeschreven geschillenprocedure is (commissie van beroep voor de examens) en klager verder geen belang meer heeft bij een advies van de Commissie. Klager heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 1.1.5 lid 4 van het Examenreglement geeft om binnen vijf dagen na de datum van de beoordeling beroep in te dienen bij de commissie van beroep

voor de examens. Ter zitting erkennen verweerders desgevraagd dat dit niet mogelijk is tegen een beslissing van een docent.

Verder kan er geen klacht tegen de Examencommissie worden ingediend omdat dat een adviesinstantie van het bevoegd gezag is en het geen verweerder is als bedoeld in de vigerende klachtenregeling van de school. De klachtenregeling van de school dient in een dergelijk geval te prevaleren boven het reglement van de Commissie.

De examencommissie gaat niet over de beoordeling van een PO; dat is slechts anders in geval van fraude of onregelmatigheden. Nadat [leerling] in eerste instantie het cijfer 1 had gekregen omdat hij exact dezelfde PO als vorig jaar had ingeleverd, is, gezien de ondersteuningsvraag van [leerling] en het voortraject, besloten dat hij niet werd afgerekend op deze fraude maar de PO opnieuw mocht inleveren.

De inhoudelijke prestatie van [leerling] is vervolgens met de nodige mildheid en zorgvuldigheid door de docent beoordeeld. De onderdelen die ontbreken, zijn essentiële onderdelen waarvan verwacht wordt dat een havo-4 leerling weet dat deze in een PO moeten worden opgenomen. Dat dit in het voorgaande jaar geen consequenties heeft gehad, is omdat de PO toen beoordeeld is door een beginnend docent. Ook was sprake van een onjuiste bronvermelding. Omdat de ouders het niet eens waren met de beoordeling, is er, uit oogpunt van zorgvuldigheid, een tweede corrector van een andere school benaderd die tot de conclusie kwam dat de PO juist is beoordeeld. Desgevraagd geeft de rector aan niet te weten of het beoordelingsformulier voor de PO vooraf bij de leerlingen bekend was. De docent heeft aangegeven de criteria in ieder geval met de leerlingen te hebben besproken. Overigens maakt het cijfer van de PO 7% uit van het eindcijfer van het SE.

De rector erkent dat de behandeling van de klacht en de informatieverstrekking adequater opgepakt hadden kunnen worden. Een advies van de Commissie kan daar niets meer aan toevoegen. De Voorzitter van het College van Bestuur heeft aangeboden om nog een herstelgesprek te willen voeren. Dat houden ouders af. Niet duidelijk is wat zij nog met deze procedure willen bereiken.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Ontvankelijkheid

Verweerders hebben als meest verstrekkend verweer aangevoerd dat de klacht niet-ontvankelijk zou moeten worden verklaard omdat er een andere voorliggende instantie is, dat er niet geklaagd kan worden tegen de examencommissie en dat klager geen belang meer heeft bij een advies van de Commissie.

Dienaangaande overweegt de Commissie als volgt.

Verweerders stellen dat klager zich, als hij het niet eens was met de beoordeling van de PO, tot de commissie van beroep voor de examens van het bevoegd gezag had kunnen wenden. Ter zitting is echter expliciet door verweerders verklaard dat de docent de PO heeft beoordeeld. Aldus is geen sprake van een beslissing van de examencommissie op grond waarvan conform het bepaalde in artikel 1.1.5 lid 4 van het Examenreglement in beroep kan worden gegaan bij

de commissie van beroep. Daarmee is geen andere voorliggende instantie voorhanden tot welke klager zich had kunnen wenden.

Dat er niet geklaagd kan worden over een gedraging of beslissing van een examencommissie is niet juist. In het reglement van de Commissie is onder de definitie van verweerder opgenomen een “anderszins functioneel bij de school betrokken persoon of orgaan”. Hieronder valt de examencommissie. Dat de klachtenregeling van de school een andere definitie van het begrip verweerder hanteert, moge zo zijn, maar het reglement van de Commissie prevaleert nu de school zich heeft aangesloten bij de Commissie en zich daarmee committeert aan de werkwijze van de Commissie en haar reglement. De Commissie zal op dit punt een aanbeveling doen.

De Commissie volgt verweerders in hun stelling dat klager geen belang meer heeft bij een advies wat betreft het tweede klachtonderdeel, de wijze van afhandeling van het bezwaar van klager door verweerders. Vaststaat dat zowel de schoolleiding als het bevoegd gezag erkend heeft dat de behandeling van het bezwaar en de klacht en de informatieverstrekking aan de ouders adequater opgepakt had kunnen worden. De schoolleiding en het bevoegd gezag hebben hiervoor hun excuses aangeboden. Daar komt bij dat de schoolleiding excuus heeft gemaakt voordat klager zijn klacht bij de Commissie heeft ingediend. Het is de vaste lijn in de adviezen van de Commissie dat een klachtonderdeel niet-ontvankelijk wordt verklaard als de klacht al gegrond is verklaard door het schoolbestuur. Een inhoudelijk oordeel van de Commissie voegt namelijk niets meer toe als een school of schoolbestuur een klacht al gegrond heeft verklaard.

De Commissie verklaart dit klachtonderdeel dan ook niet-ontvankelijk.

Het klachtonderdeel ten aanzien van de puntenaftrek is wel ontvankelijk.

Onterechte puntenaftrek

De Commissie stelt voorop dat zij terughoudend is bij het toetsen van klachten over de beoordeling van een toets of een werkstuk, aangezien het onderwijzend personeel van een school bij uitstek de deskundigheid en professionaliteit heeft om de kwaliteit van een door een leerling gemaakt werkstuk te beoordelen. De beoordeling van de door [leerling] gemaakte PO behoort tot het domein van de (vakbekwame) docent. De Commissie beoordeelt slechts of een cijfer volgens de juiste procedure tot stand is gekomen en of de beoordeling niet evident onjuist is.

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting, acht de Commissie aannemelijk geworden dat de PO met een 4 niet evident onjuist is beoordeeld. De Commissie neemt daarbij in aanmerking dat het werkstuk bovendien is beoordeeld door een tweede corrector die de waardering met het cijfer 4 heeft bevestigd. Los daarvan lijkt de school zich coulant te hebben opgesteld door [leerling], nadat hij voor de tweede maal dezelfde opdracht had ingeleverd, nog een herkansing te geven.

Klager stelt dat de puntenaftrek onjuist is omdat de beoordelingscriteria vooraf niet duidelijk waren. De Commissie constateert dat in de opdrachtbeschrijving voor de PO puntsgewijs is aangegeven waaraan de opdracht moet voldoen. Hierin staat niet vermeld dat de opdracht een conclusie en een bronvermelding moet bevatten; hiervoor heeft [leerling] ook

puntenaftrek gekregen. Naar het oordeel van de Commissie mag van een havo-4 leerling echter verwacht worden dat hij weet dat dergelijke essentiële onderdelen opgenomen dienen te worden in een opdracht. Bovendien acht de Commissie het aannemelijk dat de docent de inhoud van het beoordelingsformulier, waarin dit wel is opgenomen, mondeling met de leerlingen heeft besproken, voordat zij de PO moesten inleveren. Zij heeft dit schriftelijk verklaard en klager heeft dit niet of onvoldoende betwist. Verder heeft de school gemotiveerd aangegeven wat de verklaring is van het feit dat [leerling] vorig jaar een hoger cijfer voor de PO heeft gekregen, terwijl ook daar de conclusie en de bronvermelding ontbraken. De Commissie beoordeelt de motivering als voldoende onderbouwing. Zij zal op dit punt een aanbeveling doen.

Tenslotte heeft klager aangevoerd dat de tweede corrector in dienst is van een school die onder hetzelfde bevoegd gezag valt als de school van zijn zoon. Klager heeft niet concreet gemaakt dat dit gegeven heeft geleid tot een niet-onafhankelijke beoordeling. De Commissie heeft zelf ook kennis genomen van de overwegingen van de tweede corrector. Zij beoordeelt deze als zakelijk en professioneel en ziet daarin geen aanleiding om te twijfelen aan de onafhankelijkheid van de tweede corrector.

Alles overziende komt de Commissie tot het oordeel dat de klacht ongegrond is

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht over de puntenaftrek ongegrond is en de klacht over de klachtbehandeling niet-ontvankelijk.

6. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van [de school] aan om:

1. De definitie van verweerder in het aan de school geldende klachtenregeling aan te passen aan de definitie van verweerder in het reglement van de Commissie;
2. De verantwoordelijkheden van de examencommissie en de docent goed te scheiden en, in geval een leerling of diens ouder het niet eens is met een gegeven beoordeling, duidelijk aan te geven tot wie en/of welke instantie de desbetreffende leerling of diens ouder zich, en op welk moment, kan wenden;
3. Het beoordelingsformulier bij de opdrachtbeschrijving van een PO te voegen omdat de beoordelingscriteria dan vooraf voor de leerlingen duidelijk zijn. Bovendien voorkomt dit dat leerlingen denken dat een eerder gegeven waardering voor hetzelfde of een vergelijkbaar werkstuk leidend is voor de waardering van een nieuw werkstuk.

Aldus gedaan te Utrecht op 17 december 2020 door mr. E.J.M. Hofhuis, voorzitter,
F.M. Beers en K. Evers, leden, in aanwezigheid van mr. R.M. de Bekker, secretaris.

mr. E.J.M. Hofhuis
voorzitter

mr. R.M. de Bekker
secretaris